

Pošiljatelj:

Društvo očetov Slovenije
Hajdrihova ulica 28c
1000 Ljubljana

Prejemnik:

Ministrstvo za pravosodje
Župančičeva ulica 3
1000 Ljubljana

Komentarji na EU direktivo o nasilju nad ženskami

Spoštovani, glede na vaš poziv smo pripravili komentarje na Predlog direktive Evropskega parlamenta in sveta o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini (SEC 2020 150 final).

Najprej moramo opozoriti na evidentno neenakopravnost med spoloma, ki ne le da izhaja iz naslova ampak tudi iz praktično vsake pore teksta. Glede na dejstvo, da direktiva v tekstu (5) govori *»Vendar ta direktiva priznava, da so lahko žrtve teh oblik nasilja tudi druge osebe, ki bi prav tako morale biti upravičene do ukrepov, določenih v tej direktivi. Zato bi se moral izraz „žrtev“ nanašati na vse osebe, ne glede na njihov biološki ali družbeni spol«*.

Direktiva v (11) sicer izpostavi problem diskriminacije zaradi spola (rase/spolne preference/...) vendar pa nikjer pri naštevanju ne dopusti moških žrtev, kar je svojevrsten paradoks. Govoriti o diskriminaciji a hkrati diskriminirati skoraj polovico prebivalstva Unije je svojevrsten lapsus.

Naslednji vidik, ki ga moramo izpostaviti je praktično izvzetje atipičnih družinskih skupnosti kljub načelni opredelitvi k njihovi podpori. Zaradi nerodne uporabe spoljenja v diktiji tako lahko pravno izpeljemo, da v npr. naraščajočih lezbičnih skupnostih, za katere več študij ugotavlja da spadajo med najbolj konfliktna okolja, žrtev iz takega okolja ni ščitena z direktivo. Verjetno je podoben, mogoče celo simetričen problem tudi obravnava transseksualnih žrtev in storilcev /-k. Po našem razumevanju teksta direktive pa so težave pri spolno fluidnih osebah praktično nerešljive.

Enakopravnost in enakost se začne z zakonsko enakopravno in enakovredno obravnavano nasilje tako nad moškim kot žensko in otroki. Zatorej najprej predlagamo, da se naslov direktive skrajša v »o boju proti nasilju v družini«. Med vsemi starši, tako med očeti kot materami, je manjši delež takšnih, ki so do svojih otrok, svojih trenutnih partnerjev /-rk večinsko nasilni. Pojavnosti so različne: pri očetih običajno prevladuje fizično nasilje, pri materah, praviloma, prevladuje psihično nasilje.

Izogibanje preozkim spolnim kvalifikacijam in posplošenje na vsa dejanja nasilja, ne glede na spol/raso/... povzročitelja /-ce pa hkrati prinese tudi bistveno poenostavitev tako pravnega kot operativnega vidika domenske zakonodaje ter nenazadnje racionalizacijo zakonskih in podzakonskih aktov ter postopkov.

Kritična točka ostaja pomanjkanje definicije »otrokovega interesa«, ki bi ga lahko uporabljali z veliko pravno gotovostjo v postopkih, ki se tičejo najranljivejših žrtev nasilja v družini.

Nadalje nas preseneča, da med določno navedenimi vrstami nasilja nad otroki ni naveden čustveni incest. Prepričani smo da čustveni incest je nasilje, ki ga je potrebno kaznovati enakovredno kot fizični incest. Podobno ne najdemo varovalk za primer starševskega odtujevanja otroka ter drugih deviantnih, a na žalost v današnji narcistični družbi vedno pogostejših psihopatologij.

In ko smo že pri tem, kako to da, verbalno nasilje ni natančneje opredeljeno? V zadnjih nekaj letih beležimo vedno pogostejše ovadbe zaradi razžalitve, razvrednotenja in poniževanja – natančne definicije pa bi bile potrebne tudi za uspešnejšo uporabo znotraj IK tehnologij.

V Sloveniji imamo od leta 2008 zakonodajo, ki je precej podobna ciljem predlagane direktive. Menimo, da je potrebno izkušnje, ki jih ima naša in sorodne države, nujno upoštevati pri predlogu vseevropske direktive. En on najbolj zavržnih zlorab sistema so lažne prijave nasilja (celo najhujšega – spolnih zlorab), ki prepogosto ostanejo brez sankcij, tudi če so po veliki muki ugotovljene. Predvsem zaradi vpletenosti otrok mora tu veljati ničelna toleranca do tovrstnega, celo taktičnega, podajanja lažnih prijav nasilja.

Predlagamo tudi, da je direktiva napisana v spolno nevtralnem jeziku, ki ga poizkušamo uveljaviti zaradi načela enakopravnosti tudi v pisani besedi. Prav ta direktiva bi morala biti ena prvih, ki bi jasno pokazala, da je v uradnih aktih razlikovanje ali preferiranje nezaželeno. Pričakovali bi torej, da se namesto termina »storilec« uporablja »storilec /-ka«, medtem ko naj npr. »žrtev« ostane »žrtev«, saj je ta izraz dovolj spolno nevtralen.

Republiki Sloveniji zato predlagamo, da predlog direktive zavrne, umakne iz postopka in ga pošlje Evropskemu parlamentu in svetu v prepotrebno dopolnitev. V novem snovanju »direktive boja proti nasilju v družini« pa je nujno vključiti vse deležnike že na samem začetku.

V imenu Društva očetov vas prosimo, da nas vključite v nadaljne delo na področju te direktive in se nadejamo povratnih informacij.

Ljubljana, 6. 5. 2022

Andrej Mertelj,

predsednik Društva očetov Slovenije

